

עפ"א 64663/01/14 - גד ורקשטל נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 64663-01-14 ורקשטל נ' מדינת ישראל

בפני	כב' השופטת ארנה לוי
מערער	גד ורקשטל
נגד	מדינת ישראל
משיבה	

פסק דין

1. לפני ערעור על פסק - דינו של בית המשפט לעניינים מקומיים בתל - אביב מיום 19.12.13 (ת.פ. 13104534, כב' השופטת נעה תבור) בגדרו הורשע המערער בעבירה של חניה בניגוד לתמרור אין עצירה, עבירה על פי סעיף 6(א)(2) לחוק העזר לתל - אביב יפו (העמדת רכב וחנייתו), תשמ"ד - 1983.

2. אין חולק כי רכבו של המערער, אשר נושא תג נכה, חנה במועד ובמקום המפורטים בכתב האישום, יום ב' בשעה 16:09 ברחוב בן יהודה בתל - אביב, כאשר במקום זה מוצב תמרור אין עצירה, אשר תחתיו הוצב שילוט המורה כך (ת/4): **"מותרת פריקה וטעינה וחניית רכב נכה בימים א- ה בשעה 07:00 עד 15:00 ובימי שישי משעה 07:00 עד 13:00 מותרת חניה בימים א- ה משעה 19:00 עד 07:00 ובימי שישי משעה 16:00 עד 07:00 למחרת השבת/חג"**.

3. המערער טען בתשובתו לאישום בישיבת ההקראה מיום 8.11.12 כי בהתאם לתמרור שהוצב במקום וכן בהתאם לחוק חניה לנכים, תשנ"ד - 1993 (להלן: **"חוק חניה לנכים"**) החנייה הייתה מותרת וכי היא לא היוותה הפרעה ממשית לתנועה. בתיק נשמעו ראיות. הפקח אשר רשם את הדו"ח ציין כי רכבו של המערער חסם נתיב נסיעה. זאת רשם גם בהערות בדו"ח בזמן רישומו. הוא ציין כי רחוב בן יהודה מהווה ציר תנועה מרכזי ועמוס בעיר ובשעה 15:00 נפתח נתיב נסיעה נוסף, שלישי, על מנת **"לשחרר לחץ לכוון צפון העיר"**. לפיכך, גם רכב בעל תג נכה אשר חונה במקום זה מהווה הפרעה לתנועה כיון שהוא חוסם נתיב נסיעה. עוד ציין הפקח כי באזור קיים **"חניון בהמשך בצד שמאל לאחר הרמזור של גורדון"** וכן **"יש מדרכות רחבות"**. בעדותו בבית משפט קמא טען כי הגיע למקום בשעה 14:30 כדי להיבדק בבדיקת עיניים. בעת חנייתו הייתה החנייה לנכים מותרת בהתאם לתמרור. הבדיקה התמשכה כך שבסופו של דבר חנה עד השעה ארבע וחצי לערך. הוא טען כי במקום בו מותרת החנייה כמעט ברוב שעות היום ומקום בו קיימים שלושה נתיבי נסיעה לא ייתכן שהחנייה תהווה הפרעה ממשית לתנועה. על מדרכה לא יכול היה לחנות כי מוצבים עליה עמודים לאופניים. הוא ציין כי אין מקום חנייה אחר באזור וציין: **"זה לא רלוונטי כי**

היה לי מותר לחנות כשהגעתי". החניון אליו כיוון הפקח הוא, לטענת המערער, חניון של בית מלון ולא ניתן היה לחנות בו. לאורך רחוב בן יהודה אין מקום חניה לנכים מלבד מקום זה. הוא ציין כי אין חניונים אחרים במקום ובכל מקרה "אם מותר לי לחנות איפה שחניתי אני לא צריך לחפש מקום חניה אחר...למה במקום של חניית נכים אני צריך לחפש חניון".

4. בית משפט קמא דחה את טענות המערער. נקבע כי לא די בטיעון כי החניה לא היוותה הפרעה ממשית לתנועה כדי לזכות המערער. בית משפט קמא הפנה להוראות חוק חניה לנכים ולתנאים המצטברים אותם על המערער להוכיח. הגנת המערער התבססה כולה על התנאי הרביעי, לאמור, העדר הפרעה לתנועה, בעוד שלא עלה בידי המערער להוכיח קיום התנאים הראשונים, שעניינם העדר מקום חניה חילופי כלשהו. המערער סבר כי מותר לו לחנות במקום בו חנה ועל כן לא חיפש כל מקום חניה אחר בו החנייה מותרת, לנכים או בכלל. עדות הפקח בדבר מקומות חניה סמוכים המיועדים לנכים ובדבר חניון סמוך לא נסתרה והפקח לא נשאל על כך. טענת המערער כי מדובר בחניון של בית מלון לא הוצגה כלל לפקח וממילא התייחסה לחניון אחר. המערער כלל לא טען שחיפש חניה המיועדת לנכים במקומות סמוכים או חניון או כל חניה מותרת אחרת. להיפך, הוא היה משוכנע כי הוא חונה במקום כדין ולכן לא מוטלת עליו חובה לבדוק מקומות חניה נוספים. בית משפט קמא קבע כי על מנת לעמוד בדרישות חוק חניה לנכים לא די בהיכרות כללית עם סביבת החניה. קיימת חובה לבדוק קיום מקומות חניה מוסדרים לנכים פנויים או מקומות חנייה חוקיים אחרים פנויים. מעדות הפקח עלה באופן ברור כי קיימים באזור מקומות חנייה מוסדרים בסמוך. גם לעניין העדר הפרעה לתנועה, קבע בית משפט קמא, אין לקבל טענת המערער. לאחר השעה 15:00 חל איסור חניה לנכים בהתאם לתמרור והחניה תהיה מותרת אך בהתאם להוראות חוק חניה לנכים. השילוט המתיר חניה לנכים רק עד השעה 15:00 מהווה אינדיקציה לכך שלאחר שעה זו מהווה חניית כלי הרכב הפרעה ממשית לתנועה. בית משפט קמא קבע כי הוא נותן אמון בעדות הפקח מטעם המשיבה, אשר העיד כי מדובר בציר מרכזי וכי חניה במקום בו חנה המערער מהווה חסימת נתיב והפרעה לתנועה. די בקיומה של הפרעה פוטנציאלית ואין חובה להוכיח כי בפועל נגרמו שיבושים לתנועה. בית משפט קמא דחה את טענת המערער כי כיון שחנה בשעה 14:30, עת החניה הייתה מותרת, רשאי היה להותיר הרכב באותו מקום חניה. נקבע כי מדובר בעבירה מסוג אחריות קפידה ועל המערער להוכיח כי עשה כל שניתן על מנת להימנע מבצוע עבירה. המערער לא הניח תשתית ראייתית מספקת בנושא זה. לא קיימת למערער כל הגנה בהתאם לדיון.

5. בערעור שלפני לגבי הכרעת הדין טוען המערער, למעשה, שתי טענות. האחת, כי, כיון שבעת חנייתו, בשעה 14:30, המקום הותר לחניית נכה, הרי שלא היה עליו לחפש מקום חנייה חילופי. השאלה בה יש לדון, לטענת המערער, היא, האם כאשר הגיעה השעה 15:00 ותוקף היתר החנייה לנכים פג בהתאם לתמרור המוצב במקום, היה עליו לחזור לרכבו ולחפש מקום חנייה אחר בהתאם לחוק החנייה לנכים. המערער טוען כי יש להשיב על שאלה זו בשלילה. אין לחייב נכה אשר חנה במקום מותר על פי חוק החניה לנכים לשוב מעת לעת לרכבו ולבדוק אם התפנה מקום חנייה חילופי. כך גם בעניינו. כיון שחנה בחניה חוקית אין לקבוע כי הייתה עליו חובה לחזור לרכבו ולחפש חנייה חוקית אחרת בהתאם לחוק חניה לנכים. השנייה, כי גם אם היה עליו לעמוד בתנאי חוק חניה לנכים לאחר השעה 15:00 - הוכח כי הוא עמד בהם. מתוך היכרותו את המקום הוא ידע כי אין בסמוך מקום חניה אחר לנכים או מקום חניה אחר בו החניה

מותרת ולא הוכח כי היו מקומות כאלו בסמוך. יש לדחות קביעותיו העובדתיות של בית משפט קמא כי לא הוכחו התנאים בהתאם לחוק חניה לנכים. יש לקבל עדותו כי, מתוך היכרותו את המקום ואת האזור, לא קיימת חניית נכים לאורך רחוב בן - יהודה מלבד המקום בו חנה. גם לא קיימים חניונים סמוכים ולא קיימים מקומות חניה מותרים. יש לדחות קביעת בית משפט קמא כי החנייה היוותה הפרעה ממשית לתנועה. מעדות הפקח עלה כי עצם העמידה במקום אסור לחניה על אחד מהנתיבים בכביש די בה כדי להוות חניה אסורה על פי חוק החניה לנכים, אך גישה זו מוטעית. יש צורך שההפרעה תהיה הפרעה ממשית ולא סתם הפרעה לתנועה. במסגרת הדיון בערעור חזר המערער על כך שכאשר הגיע למקום וחנה, בשעה 14:30, לא חיפש מקום חניה חלופי בזמן החנייה כי לא היה צורך בכך. כיון שהוא מכיר את המקום היטב ויש לו מסעדה בסמוך למקום, הוא יודע שאין חניות ואין חניונים במקום, מה שפותר אותו מהצורך לחפש מקומות חניה אחרים.

6. המשיבה טוענת כי יש לדחות הערעור. המערער לא בחן ובדק את מצב השטח במקום ואם יש חניות פנויות נכון למועד עריכת הדו"ח ואין די בהיכרותו עם המקום. יש לקבל עדות הפקח לגבי חניון במקום, לגבי מקומות חניה לנכים ולגבי מדרכות רחבות. המערער לא חקר את הפקח לגבי החניונים במקום ולגבי מקומות חניה חלופיים. מעדות הפקח עלה כי החנייה גרמה הפרעה ממשית לתנועה וגם מעצם התרת החניה לנכים רק מהשעה 15:00 יש ללמוד כי לאחר שעה זו משתנה תוואי הדרך וקיימים עומסי תנועה במקום. כל פירוש אחר וקביעה כי מותרת החנייה לנכה גם לאחר השעה 15:00 ירוקנו את הוראות התמרון מתוכן.

7. לאחר שבחנתי טענות הצדדים מסקנתי היא כי דין הערעור להידחות. הזכות לנגישות, אשר אין חולק על חשיבותה, אינה זכות מוחלטת. היא בעלת אופי יחסי ומולה ניצבים זכויות ואינטרסים שונים, אשר גם להם יש ליתן משקל. חוק חניה לנכים מבטא איזון בין ההגנה על זכות הנכה לחניה נגישה ובין האינטרס הציבורי לשמור על סדר ודרכי גישה ולמנוע הפרעה לציבור בכבישים ובמדרכות. לפיכך קובע החוק תנאים מצטברים, אשר רק בהתקיימם רשאי נכה לחנות את רכבו במקום בו החניה אסורה (רע"פ 5273/12; 1300/13 **גיא נ' מדינת ישראל**, 9.5.13). רכב בעל תג נכה אינו יכול לחנות באופן חופשי על פי שיקול דעתו ונוחיותו בכל מקום בו נאסרה החנייה. עליו לעמוד בתנאי ההסדר שגובשו בחוק החניה לנכים ובפסיקה אשר פירשה את החוק.

8. טענתו המרכזית של המערער היא כי, כיון שבעת שחנה היה המקום מותר לחניית נכה, הרי שמרגע זה הוא פטור מעולו של חוק חניה לנכים והוא קנה לו זכות לחנות באותו המקום ללא הגבלה כלשהי, גם אם פג תוקפו של היתר החניה לרכב הנושא תג נכה. לפיכך, כיון שחנה בשעה 14:30 והמשיך לחנות במקום גם לאחר השעה 15:00, אין כל תוקף לתמרון אשר אוסר חניה לרכב נכה מהשעה 15:00. פרשנותו זו של המערער את התמרון אינה סבירה ולא ניתן לקבלה. פרשנות זו תאיין, למעשה, את הוראות התמרון, הבא לאסור לחלוטין חנייה במקום, גם לרכב הנושא תג נכה, בין השעות 15:00 ועד השעה 19:00. לא יעלה על הדעת לקבוע כי מקום בו החנייה נאסרה באופן מפורש בשעות מסוימות, רכב אשר חנה לפני כניסת האיסור לתוקף ו"תפס" לו מקום חניה, יהיה פטור מהאיסור. חנייה היא פעילות מתמשכת ומתחדשת ונבדקת בהתאם להסדר החניה החל באותה העת. לא ניתן לקנות פטור מאיסור על חנייה בדרך אותה מציע

המערער ובכך לבטל הוראות התמרור, אשר תכליתו לאסור חניה לרכב נכה בדיוק בשעה בה חנה המערער. המערער טוען כי הדבר דומה לחניית רכב בעל תג נכה במקום אסור אחר, כאשר החניה התבצעה עת נבדקו והתקיימו תנאי חוק חניה לנכים. במקרה כזה לא מוטלת על הנכה חובה לבדוק בכל עת לאחר שחנה אם התפנה מקום חניה חילופי אחר בהתאם להוראות חוק חניית נכים ואם המצב בשטח השתנה. ההשוואה אינה במקומה. בענייננו, ידע המערער עת חנה כי יוכל לחנות במקום רק עד השעה 15:00. מדובר במועד ידוע וודאי, אשר אינו קשור כלל לחוק חניית נכים ולבדיקת התקיימות התנאים על פיו. זהו הסדר חניה ספציפי והיתר ספציפי. האיסור לחנות לאחר השעה 15:00 נובע מתמרור המוצב במקום. בשעה 15:00 פג תוקף היתר החניה בהתאם לתמרור ופג תוקפו של ההסדר הספציפי. בשלב זה המשטר הכללי הקבוע בחוק חניית נכים נכנס לתוקפו. בעת שחל המשטר הקבוע בחוק חניית נכים, די בכך שהנכה יבדוק בזמן תחילת החנייה אם הוא עומד בתנאי החוק, כפי שקובע החוק, ולא מוטלת עליו חובה לבדוק מעת לעת לאחר מכן אם התפנו מקומות חניה אחרים בסמוך. חנייה במקום אשר בו היתר החניה מוגבל באופן ספציפי מראש לשעות מסוימות, אינה דומה לחנייה במקום אסור בהתאם לחוק חניית נכים. הכללים לפיהם נבחנת החניה הם שונים.

9. טענתו הנוספת של המערער היא כי התקיימו כל התנאים הנדרשים לחנייה במקום גם לאחר השעה 15:00 בהתאם לחוק חניית נכים. איני סבורה כי המערער עמד בנטל להוכיח התקיימות התנאים. המערער עצמו העיד בבית משפט קמא וחזר על כך גם בדיון בערעור, כי לא טרח כלל לבדוק, לא בזמן תחילת החנייה ולא בכל מועד לאחר מכן, אם מתקיימים התנאים המתירים חניית נכה בהתאם לחוק חניית נכים. די בכך כדי לדחות טענותיו לקיום התנאים בהתאם לחוק חנייה לנכים. סעיף 2 לחוק חנייה לנכים מטיל נטל על בעל תג נכה החונה במקום אסור להוכיח כי "**בסמוך למקום האמור אין מקום חניה מוסדר לנכים או שהוא לא היה פנוי בזמן החניה**" וכי "**בסמוך למקום האמור לא מצוי מקום אחר שהחניה בו מותרת או שהוא לא היה פנוי בזמן החניה**" (ההדגשות הוספו, א.ל.). הדרישה היא, אם כן, להוכיח כי **בזמן החניה** לא היו מקומות חניה חילופיים. המערער, כאמור, לא יכול היה להעיד מה היה בעת החניה, בתחילתה או בהמשכה, כי כלל לא בדק זאת. טענה בעלמא, כי מהיכרות כללית עם האזור יודע המערער כי לא קיימים מקומות חילופיים - אין די בה, במיוחד כאשר הפקח העיד אחרת ולגבי חלקים מעדותו כלל לא נחקר נגדית, וכאשר לא סביר כי במקום מרכזי בעיר תל - אביב אין ולא יהיו לעולם מקומות חניה חוקיים מכל סוג שהוא וגם לא מקומות חניה לנכים. המערער טען עוד כי לא מדובר בהפרעה ממשית לתנועה אלא לכל היותר בהפרעה סתם. בעניין זה קבע בית משפט קמא קביעה עובדתית, כי בהתאם לעדות הפקח, אשר לא נסתרה, החל מהשעה 15:00 נפתח נתיב נסיעה נוסף צפונה ברחוב בן יהודה, המהווה ציר מרכזי בעיר תל - אביב. בית משפט קמא קבע כי חסימת נתיב נסיעה מהווה הפרעה ממשית לתנועה. קביעתו העובדתית של בית משפט קמא מבוססת על חומר הראיות, על ההיגיון ועל השכל הישר ואין מקום להתערב בה. מקובלת עלי גם הקביעה שמעצם קביעת איסור חנייה גורף, לרבות לצורך פריקה וטעינה ולרבות לנושא תג נכה, החל מהשעה 15:00 יש ללמוד כי ביסוד האיסור עומדת ההנחה, כי החל משעה זו חנייה במקום זה תהווה הפרעה ממשית לתנועה, המחייבת איסור חנייה גם לנכים, ולא הפרעה סתם, שאם לא כן, לא היה מוגבל תוקף החניה לנכים.

10. לאור כלל האמור, דין הערעור על הכרעת הדין להידחות.

11. למערער טענות גם לעניין גזר הדין. במסגרת גזר הדין מיום 19.12.13 הוטל על המערער כפל הקנס המקורי, כאשר בית משפט קמא ציין כי אין הצדקה להותיר גובה הקנס המקורי לאחר חלוף שנתיים ממועד רישום הדו"ח וכי יש להתחשב בכך שהמערער ניהל הליך שמיעת ראיות כאשר לא הייתה בפיו טענת הגנה. איני סבורה כי גובה הקנס סוטה במידה לא סבירה מהקנס הראוי בהתחשב בכלל נסיבות העניין. אין מקום להתערב בגזר הדין.

לאור כלל האמור, הערעור נדחה.

המזכירות תעביר עותק פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, י"ח סיוון תשע"ד, 16 יוני 2014, בהעדר הצדדים.